

Motion till riksdagen 2006/07:Ub262

av **Karla López m.fl. (mp)**

Bättre kunskap i skolan om brott mot mänskliga rättigheter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om en utredning om elevers kunskaper om brott mot mänskliga rättigheter som har ägt rum i Sverige, med fokus på rasism, diskriminering och förtryck.

Bakgrund

Det finns en "baksida" till Sveriges historia. Fakta kring denna är egentligen lättillgängliga. Men de verkar inte spela den roll i den historiska allmänbildningen de borde göra. Förnekelsen av brott mot de mänskliga rättigheterna i svensk historia är ett hinder för att övervinna förnekelsen av strukturell diskriminering i dagens samhälle. I synnerhet verkar en kritisk syn på hantering av olika minoriteter i Sverige ha saknats. Men detta gäller också kunskaper om kön, funktionshinder och sexuell läggning.

Skolan är en viktig aktör för inhämtande av kunskap om brott mot de mänskliga rättigheterna. De informationsinsatser som bl.a. regeringen tagit initiativ till har hittills främst handlat om grova brott mot de mänskliga rättigheterna i historien och i andra länder. Förintelsen var en huvudfråga. Dessutom har frågan om kommunismens brott mot mänskliga rättigheter tagits upp. Då brotten är så enorma är det lätt att missa det faktum att de byggdes upp på den vardagliga avtrubning av mänskliga rättigheter som pågår eller har pågått i många andra länder. Då brotten skedde någon annanstans blir den pedagogiska kopplingen till Sverige väldigt svag, i synnerhet med tanke på den förenklade bilden att Sverige har bidragit och bidrar till främjande av mänskliga rättigheter ute i världen.

Med andra ord riskerar konsekvensen bli den att eleverna tror att brott mot de mänskliga rättigheterna har skett på andra platser i en annan tid och att därmed Sveriges historia och nutid är fria från detta. Även forskning i andra

Fel! Okänt namn på

länder kommer till liknande slutsatser: "Indeed, discrimination in the past and in other countries, /.../ sometimes gets more attention than ethnic and racial inequality in present-day society." (van Dijk, 1993:196)

Därmed är det viktigt att undersöka i vilken utsträckning eleverna i grund- och gymnasieskola känner till de brott mot mänskliga rättigheter som begåtts och begås i Sverige. Utgångspunkten kan tas i exempelvis den historiska behandlingen av samer, romer, judar och andra minoriteter. Steriliseringspolitiken och agerandet före och under andra världskriget är av intresse. Även den officiella diskrimineringen av kvinnor, homosexuella och människor med funktionshinder är av intresse i detta sammanhang.

Dessutom borde det utvecklas undervisningsmaterial som kan bidra till en förhöjd kunskap och medvetenhet kring dessa frågor – dels bör skollitteraturen ses över så att rasistiska och diskriminerande bilder och texter tas bort, dels behöver man se till att utbildningen i skolan tar upp rasism och diskriminering som en del av Sveriges historia. Om man förstår hur till exempel romer, samer, judar och andra har hanterats i Sverige och om man förstår att Europas kolonialism och slavhandel också är en del av Sveriges historia, kan det underlätta mer kritiska insikter i dagens rasism och diskriminering.

Stockholm den 29 oktober 2006

Karla López (mp)

Bodil Ceballos (mp)

Mehmet Kaplan (mp)

Tina Ehn (mp)

Max Andersson (mp)

Per Bolund (mp)

Esabelle Reshdouni (mp)

Thomas Nihlén (mp)